

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

**Trgovina Europske unije/Republike Hrvatske s trećim zemljama –
trgovinski sporazumi i mjere trgovinske politike**

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Zajednička trgovinska politika EU

- RH primjenjuje Zajedničku trgovinsku politiku EU
- Uključuje:
 - trgovinu robama i uslugama,
 - komercijalne aspekte prava intelektualnog vlasništva
 - izravna strana ulaganja
- Odnosi se na trgovinu s trećim zemljama
- Odluke se donose na razini EU-a, a provodi ju Europska komisija

Trgovinska politika EU...

- EU sporazumi – od modernih do ciljanih
- WTO – blokada Žalbenog tijela
- Globalni događaji: pandemija i rat u Ukrajini
- Trgovina kao oružje – LPF - unilateralne mjere / „EU toolbox”

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Leveling the playing field

Trgovina kao oružje - unilateralne mjere, osnaživanje „EU toolbox-a”

- 2018. - Modernizacija TDI pravila
- 2019. – Uredba o provjeri stranih ulaganja (FDI Screening) – Uredba (2019/452)/Uredba (2026/2027)
- 2021. - Uredba o ostvarivanju prava (Enforcement regulation) - Uredba (EU) 654/2014
- 2022. - Međunarodni instrument nabave (IPI) - Uredba (EU) 2022/1031
- 2022. – Uredba o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište (FSR) - Uredba (EU) 2022/2560
- 2023. – Instrument zaštite od gospodarske prisile (ACI) - Uredba (EU) 2023/2675

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Leveling the playing field

Trgovina kao oružje - unilateralne mjere, osnaživanje „EU toolbox-a”

Trgovina u službi ostvarivanja ciljeva zelene i digitalne tranzicije:

- 2023. – CBAM - Uredba (EU) 2023/956
 - Deforestacija - Uredba 2023/1115
 - Akt o poluvodičima (Chips Act) - Uredba (EU) 2023/1781
- 2024. – Prisilni rad – Uredba (EU) 2024/3015
- 2026. – (prijedlog) Zakon o ubrzanju industrije (IAA)
- ...i dr. GSP, CSDDD, CSRD, PPWR revizija End-of-life whicles

Trgovina EU sa svijetom

EU – 14% u svjetskoj trgovini robama

Izvoz EU: 2.645 mlrd. €

Uvoz EU: 2.511 mlrd. €

Suficit: 133 mlrd. €

Trgovina EU sa svijetom

Najznačajnija izvozna tržišta: SAD (21%), UK (13,1%) i Švicarska (8,3%).

Od 2024. do 2025. najveći rast izvoza: Švicarska i SAD, a pad Kina i Japan.

Najznačajnija uvozna tržišta: Kina (22,3%), SAD (14,1%)

Od 2024. do 2025. najveći rast uvoza: Meksiko i Kanada, a pad Brazil i UK.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

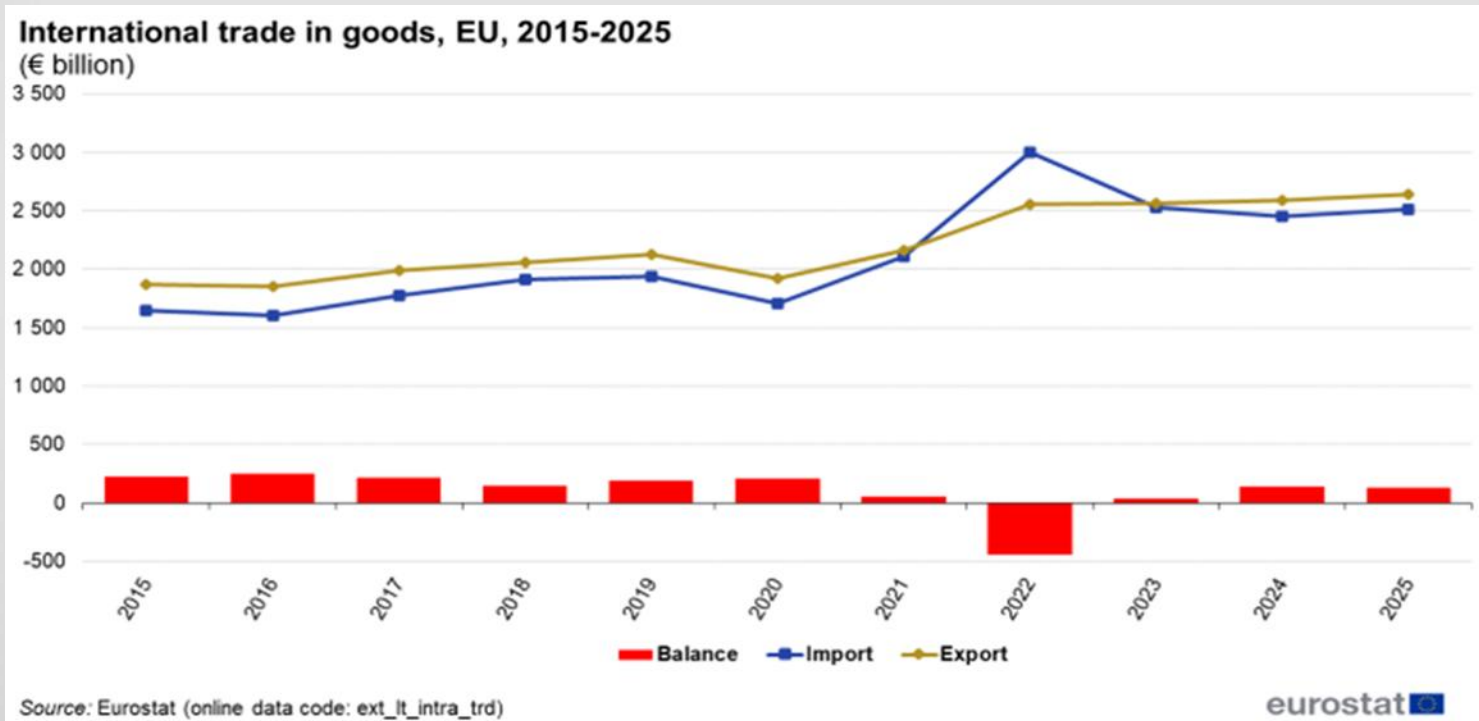
Trgovina EU sa svijetom

Najznačajniji izvozni proizvodi EU: strojevi i vozila, kemijski proizvodi, ostali proizvođački proizvodi, hrana i piće, sirovine.

Najznačajniji uvozni proizvodi: strojevi i vozila, ostali proizvođački proizvodi, energija, kemijski proizvodi, hrana i piće, sirovine.

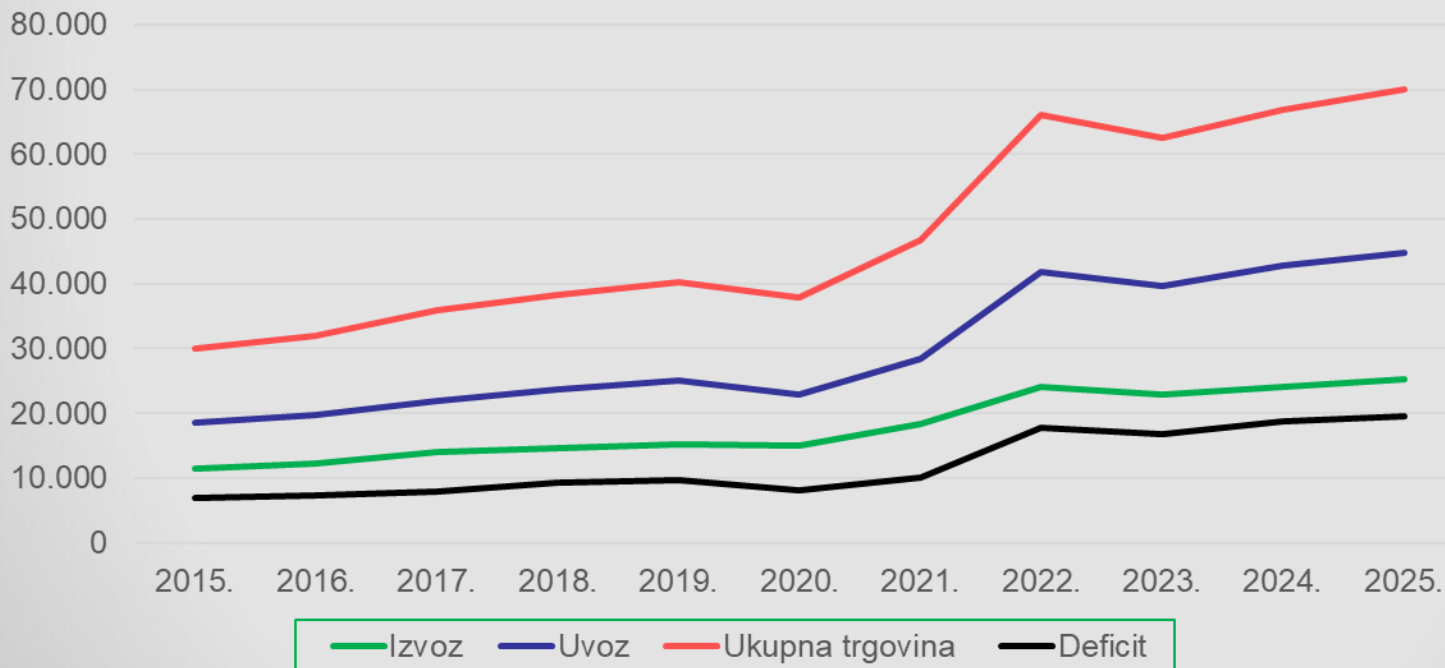

Trgovina EU sa svijetom

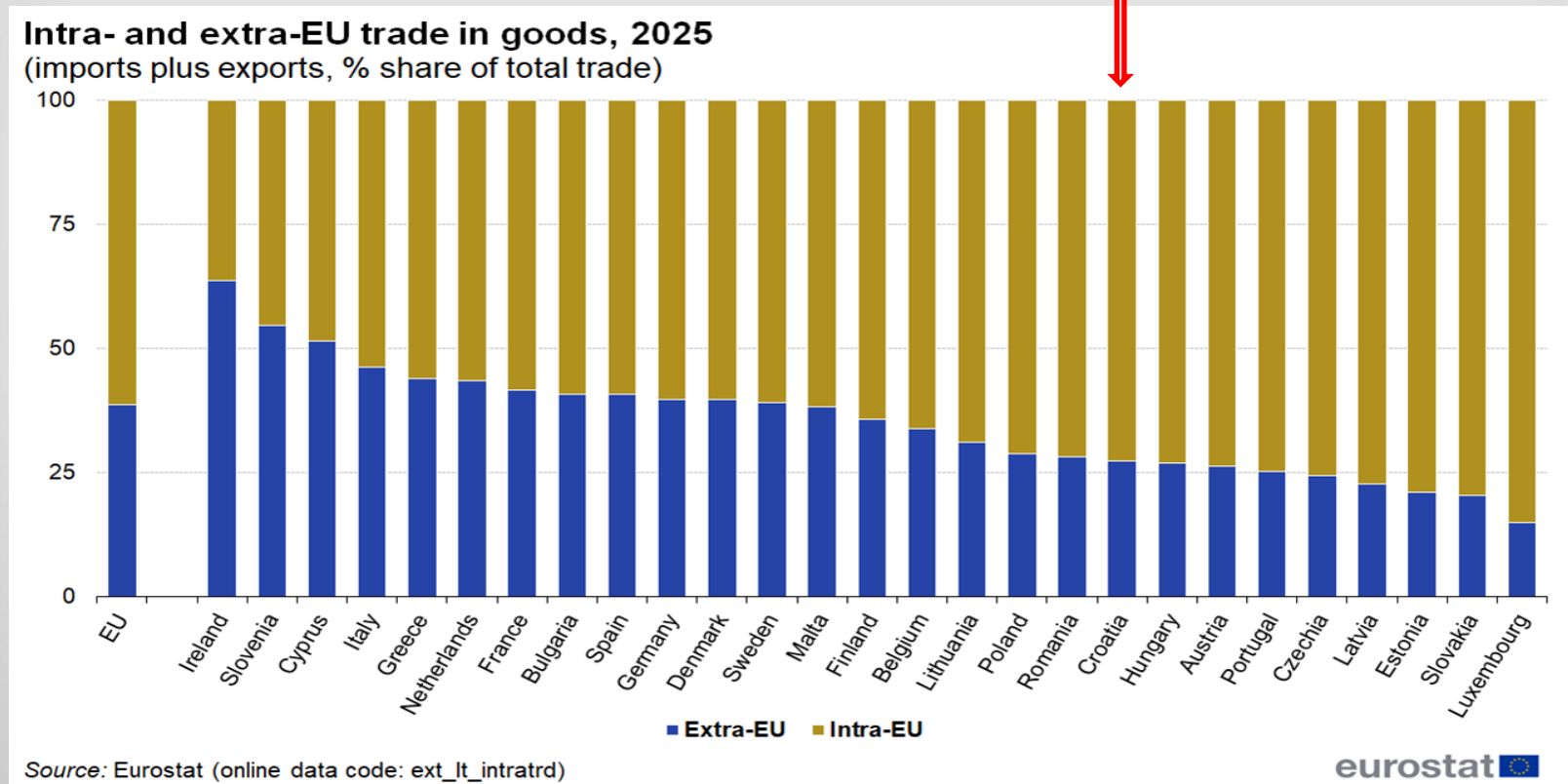

Trgovina RH sa svijetom (u mil. €)

Trgovina RH sa svijetom (u mil. €)

Trgovinska politika EU-a

- ❑ Zajednička trgovinska politika: prva zajednička politika na europskoj razini
- ❑ Obuhvat Zajedničke trgovinske politike se mijenjao se tijekom godina: robe, usluge, intelektualno vlasništvo, izravna strana ulaganja, održivi razvoj, javna nabava
- ❑ Odnosi se samo na trgovinu s trećim državama
- ❑ Odlučivanje je na razini Europske unije, a politiku provodi Europska komisija
- ❑ Trgovinska politika ima tri aspekta: multilateralala, bilateralala i unilateralala

Trgovinski sporazumi EU-a s trećim zemljama

- ❑ Provode se sklapanjem bilateralnih ili regionalnih ugovora o slobodnoj trgovini i formiranjem carinske unije s pojedinim državama
- ❑ Odras je različitih politika Europske unije prema pojedinim regijama
- ❑ EU primjenjuje 46 sporazuma o slobodnoj trgovini sa preko 70 trgovinskih partnera predstavljaju oko 50% ukupne vanjske trgovine EU
- ❑ Sporazumi su značajni za 680 tisuća malih i srednjih poduzeća predstavljaju udio više od 90% izvoznika

Trgovinski sporazumi EU-a s trećim zemljama

- Koristi sporazuma:
- Jačanje pristupa tržištu
- Borba protiv diskriminacije
- Primjena trgovinskih načela WTO-a: aspekt najpovlaštenije države – ne provodi se diskriminacija između trgovinskih partnera te aspekt nacionalnog tretmana – jednako postupanje uvozne i lokalno proizvedene robe
- Predvidljivost
- Uklanjanje trgovinskih prepreka
- Pošteno tržišno natjecanje

SPORAZUM EU - MERCOSUR

17. 01. 2026. potpisana su dva sporazuma

Sporazum o partnerstvu (EMPA)

Privremeni trgovinski sporazum (iTA)

SPORAZUM EU - MERCOSUR

EMPA

- Stupanje na snagu očekuje se nakon ratifikacije u DČ
- EP traži od Europskog suda prave procjenu usklađenosti s Ugovorima EU-a

iTA

- Privremena primjena od 01. svibnja 2026.

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR CILJEVI

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR ELEMENTI

- Trgovina robama ⇒ Prilog 2A. tarifni raspored
- Pravila o podrijetlu robe ⇒ Protokol o podrijetlu
- Tehničke prepreke u trgovini, SPS mjere, hrana, mjere zaštite, bilateralne zaštitne mjere
- Javna nabava ⇒ Prilog 12. raspored svake zemlje Mercosura
- Intelektualno vlasništvo ⇒ Prilog 13. popis GI proizvoda
- Trgovina i održivi razvoj ⇒ Prilog 18.
- Trgovina uslugama ⇒ Prilog 10. raspored
- Carinska suradnja
- Dogovori za vozila ⇒ Prilog 5.
- Rješavanje sporova

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR ELEMENTI

- Smanjuju se izvozni porezi za poljoprivredne proizvode (Argentina) ili ukidaju (Urugvaj, Paragvaj, Brazil)
- Ukidaju se izvozne carine na sirovine i industrijske proizvode
- Primjena najviših standarda sigurnosti hrane
- Podupire zaštitu okoliša o socijalni razvoj
- Zemlje Mercosura otvaraju tržišta javne nabave
- Uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini
- Olakšavanje trgovine vinima i jakim alkoholnim pićima
- Visoka razina zaštite prava intelektualnog vlasništva /lista GI proizvoda sadrži 344 EU proizvoda/
- Pomoć malom i srednjem poduzetništvu
- Mehanizam za učinkovito rješavanje sporova

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR LIBERALIZACIJE TRGOVINE ROBAMA

- Mercosur ukida carine za većinu tarifnih linija od 01.05.2026.
- Mercosur postupno ukida carine:
 - za većinu strojeva i mehaničkih uređaja sa 20% na 0%
 - za većinu farmaceutskih proizvoda i kemikalija sa 14% na 0%
 - Za proizvode od željeza, čelika i metalnih proizvoda sa 2-18% na 0%
- Za hranu i pića, vina, čokoladu, jaka alkoholna pića, kekse, konzervirane breskve, bezalkoholna pića
- Mercosur primjenjuje bescarinske kvote za mliječne proizvode trenutna carina iznosi 28%

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR LIBERALIZACIJE TRGOVINE ROBAMA

- EU ukida carine za većinu tarifnih linija od 01.05.2026.
- Postupno ukidanje carina kroz 10 godina na 0%
- Djelomično ukidanje carina
- Iz liberalizacije je isključeno 12 tarifnih linija (0,4% uvoza poljoprivredno prehrambenih proizvoda)
- Uvode se carinske kvote (proizvodi od mesa, mliječni proizvodi, žitarice, šećer, ostali proizvodi (jaja, med, rum, kukuruz šećerac, škrob, etanol)

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR BILATERALNA ZAŠTITNA KLAUZULA ZA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE

- ❑ Uredba (EU) 2026/687 EP i Vijeća (Službeni list EU od 19.03.2026.)
- ❑ Cilj: zaštita od velikog uvoza iz Mercosura kroz ograničavanje povlastica kroz uvođenje zaštitnih mjera
- ❑ EK nadzire uvoz u jednoj ili više država članica, pokreće ispitni postupak na zahtjev fizičke ili pravne osobe, prag za postupanje je uvoz iznad 5% u odnosu na trogodišnji prosjek uvoza, ispitni postupci završavaju u roku od četiri mjeseca, privremene mjere mogu se provesti u roku od 21 dana u hitnim slučajevima, a mjera se uvodi na najviše dvije godine.

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR TRGOVINA RH – MERCOSUR

- ❑ Ukupna trgovina RH – Mercosur iznosi 52,9 milijuna €
- ❑ Izvoz RH: 23,8 milijuna € \implies 0,095% udjela u ukupnom izvozu RH sa svijetom
- ❑ Uvoz iz Mercosura: 29,1 milijun € \implies 0,065% udjela u ukupnom uvozu RH iz svijeta
- ❑ Hrvatska ostvaruje najveću trgovinu s Brazilom: 38,3 milijuna €
- ❑ Trgovina RH - Argentina: 12,8 milijuna €
- ❑ Trgovina RH – Paragvaj: 1 milijun €
- ❑ Trgovina RH – Urugvaj: 698 tisuća €

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR TRGOVINA RH – MERCOSUR

ARGENTINA

- Izvoz: 2,2 mil. €
- Industrija (100%):
 - Folije od aluminija
 - Peptoni
 - Proizv. od drva
 - Plovila
 - Pokućstvo
 - El. proizvodi
 - Strojevi

BRAZIL

- Izvoz: 20,2 mil. €
- Industrija (97%):
 - Dijelovi plinskih turbina
 - Lijekovi
 - Kalupi za staklo
 - Jedrilice
 - Kemijski proizvodi
 - Strojevi
 - Pr. od želj. i čelika
 - Uređaji za kl.

PARAGVAJ

- Izvoz: 730 tisuća €
- PP (74%)
- Industrija (26%)
 - Sušeni duhan
 - Kalupi za staklo
 - Likeri
 - Strojevi

URUGVAJ

- Izvoz: 678 tisuća €
- PP (84%)
- Industrija (16%)
 - Likeri
 - Folije od aluminija
 - Dijelovi strojeva
 - Ostali instrumenti

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR TRGOVINA RH – MERCOSUR

ARGENTINA

- Uvoz: 10,6 mil. €
- PP (88%)
- Industrija (12%)
- Proizvodi od ribe
- Kikiriki
- Mahunarke
- Limuni
- Kukuruz
- Orašasti plodovi
- plovila

BRAZIL

- Uvoz: 18,1 mil. €
- PP (60%)
- Industrija (40%):
- Duhan
- Ekstrakti
- Želatina
- Spec.strojevi
- Papir i karton

PARAGVAJ

- Uvoz: 353 tisuće €
- PP (100%):
- Uljano sjeme
- Biljke

URUGVAJ

- Uvoz: 20 tisuća €
- Industrija (100%)
- Kem.celuloza
- Pređa

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR TRGOVINA RH – MERCOSUR

- ❑ Izvoz RH: za većinu industrijskih proizvoda očekuje se postupno snižavanje carina od 4 do 15 godina (aluminijске folije, proizvodi od drva, pojedini organski kemijski proizvodi, likeri – 4 godine, uređaji i pokućstvo, plovila – 15 godina)
- ❑ Uvoz RH: za većinu proizvoda koji se trenutno uvoze već sada nema carina, a za vino, ribu, rakove, limune, duhan postupno snižavanje carina – 4 godine, pređa, odjeća – 8 godina
- ❑ EU lista GI proizvoda uključuje i šest hrvatskih proizvoda (Baranjski kulen, Dalmatinski pršut, Drniški pršut, Istarski pršut, Krčki pršut i vino Dingač)

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI EU – MERCOSUR TRGOVINA RH – MERCOSUR

- ❑ lakši pristup za hrvatske tvrtke na tržištu Mercosura za robe, usluge, posebno proizvođače industrijskih i pp proizvoda te predstavljanje hrvatskih proizvoda više dodane vrijednosti
- ❑ zaštita od velikog uvoza osjetljivih poljoprivredno prehrambenih proizvoda kroz Uredbu o bilateralnim zaštitnim mjerama
- ❑ primjena visokih standarda u proizvodnji hrane u Mercosuru u skladu s EU standardima
- ❑ rast izvoza usluga ⇒ 2023. hrvatski izvoz je iznosio 63 milijuna € (*turizam 58 milijuna €, poslovanje 2 milijuna €, ostalo 3 milijuna €*)

EU - ASEAN

- ❑ Tržište 686 milijuna stanovnika
- ❑ 6,3% svjetskog BDP
- ❑ 11 država
- ❑ Vijetnam, Malezija, Singapur,
Tajland i Indonezija: 90% trgovine
s EU
- ❑ ASEAN: 3. trgovinski partner EU-a
- ❑ Trgovina EU-ASEAN: 274,9 mlrd. €

EU - ASEAN – TRGOVINSKI ODNOSI

- EU primjenjuje dva trgovinska sporazuma:
 - Vijetnam
 - Singapur
- EU je dogovorila trgovinski sporazum sa Indonezijom
- EU pregovara trgovinske sporazume sa Malezijom, Tajlandom i Filipinima
- EU kroz GSP omogućuje trgovinske povlastice Kambodži, Mijanmaru i Laosu

EU - ASEAN – TRGOVINSKI ODNOSI

VIJETNAM

- Primjena sporazuma od 01. 08. 2020.
- Za 65% EU proizvoda nema carina u Vijetnamu
- Do 2030. očekuju se snižene carine za većinu proizvoda
- Vijetnam je najznačajniji partner za EU u okviru ASEAN-a. EU je četvrti trgovinski partner Vijetnama

SINGAPUR

- Primjena sporazuma od 21.11.2019.
- Nema carina za robu, liberalizirane su usluge, olakšan pristup postupcima javne nabave, visoka zaštita odredbi o intelektualnom vlasništvu, uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini
- 25.04.2026. potpisan je sporazum o digitalnoj trgovini

INDONEZIJA

- 23.09.2025. postignut dogovor oko Sveobuhvatnog sporazuma o gospodarskom partnerstvu
- Potpisivanje sporazuma očekuje se nakon provedenih procedura za sklapanje
- Dogovorena je liberalizacija trgovine robama s naglaskom na uvoz sirovog palminog ulja, uključeni su standardi za izvoz automobila iz EU, dogovor oko izvoznih carina u IND, liberalizacija usluga

SPORAZUM EU - INDONEZIJA

- Ukidaju se carine za više od 98% tarifnih linija
- Očekivane koristi za EU kod ppp, strojeva i automobilske industrije
- Očekivane koristi za Indoneziju kod palminog ulja, tekstila i obuće
- Dogovorena administrativna suradnja kod carinskih pitanja
- Indonezija će smanjiti ili ukinuti carine za industrijske proizvode iz EU
- Za motorna vozila carine se ukidaju nakon 5 godina
- Stupanjem na snagu CEPA-e očekuje se ukidanje carina za većinu strojeva i električnih komponenti, farmaceutskih i kemijskih proizvoda
- Očekuje se ukidanje carina i za ppp kao što su prerađeni proizvodi, većinu mliječnih i mesnih proizvoda

EU - ASEAN – TRGOVINSKI ODNOSI

- ❑ EU pregovara tri trgovinska sporazuma s Filipinima, Malezijom i Tajlandom
- ❑ EU je u prvom kvartalu 2026. održala pregovore, mandat za pregovore je ujednačen za sve zemlje
- ❑ Najveći napredak je ostvaren s Filipinima
- ❑ Sve strane pružaju podršku sklapanju sporazuma

RH - ASEAN

- Ukupna trgovina: 265 milijuna €
- Najznačajniji partner: Vijetnam, Singapur, Tajland i Indonezija/kao i EU
- Više od 100 hrvatskih tvrtki izvozi u Singapur i Vijetnam
- Nemamo problema u trgovini
- Sporazumi uključuju hrvatske GI proizvode (Dingač, vina Slavonije i Hrvatske Istre te krčko maslinovo ulje)

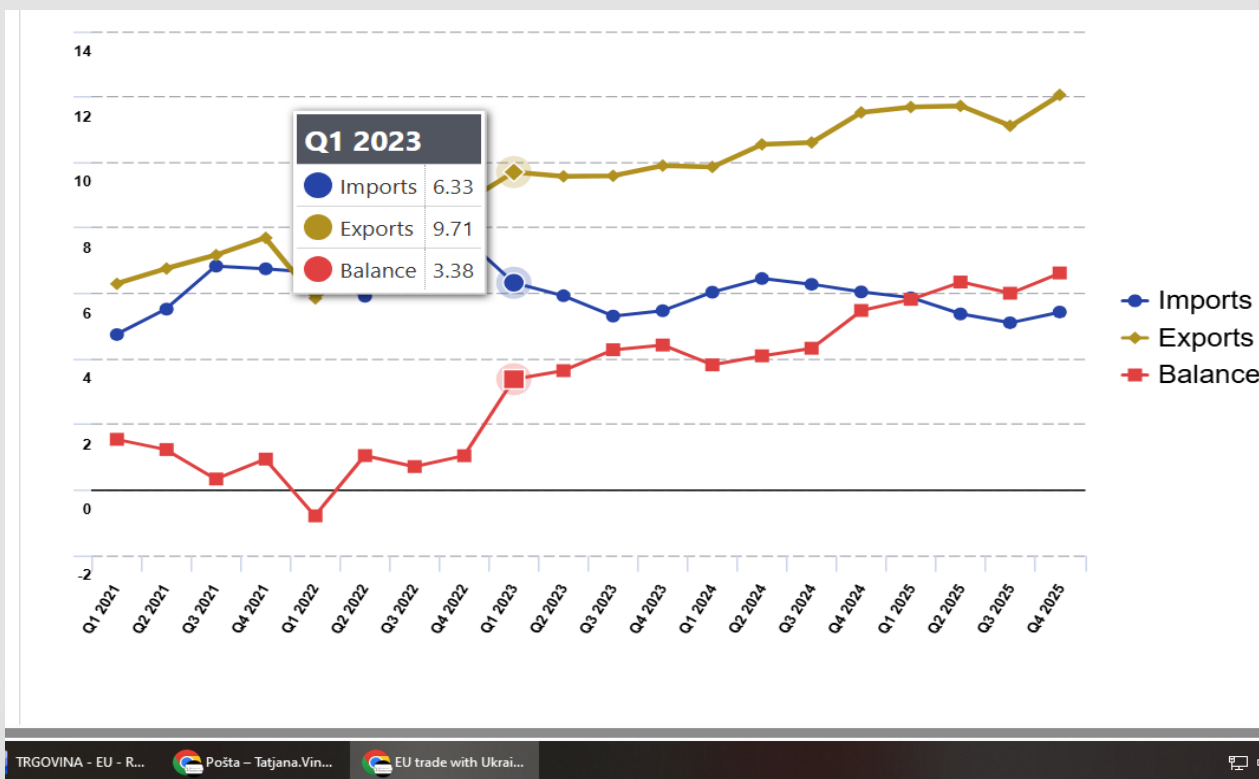

ISTOČNO PARTNERSTVO Ukrajine, Moldova, Gruzija

- ❑ EU od 2016. primjenjuje Sporazume o detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine/DCFTA
- ❑ EU od 29. odnosno 04. listopada 2025. s Ukrajinom i Moldovom primjenjuje dodatnu liberalizaciju trgovine:
 - Smanjivanje carina za robu za obje strane
 - Donošenje zaštitnih mjera
 - Usklađivanje standarda za ppp Ukrajine i Moldove sa standardima EU

EU - UKRAJINA

RH - UKRAJINA

- ❑ Ukupna trgovina Hrvatske i Ukrajine: 171,4 milijun €
 0,25% u ukupnoj trgovini Hrvatske.
- ❑ Hrvatski izvoz: 86,3 milijuna € → udio od 0,34% u ukupnom izvozu Hrvatske ⇒ udio od 0,09% u ukupnom izvozu ppp RH. Industrijski proizvodi sudjeluju sa 0,39% u ukupnom izvozu industrijskih proizvoda RH.
- ❑ Uvoz iz Ukrajine: 85,1 milijun € ⇒ udio od 0,19% u ukupnom uvozu Hrvatske, ppp sudjeluju sa 41,57% udio od 0,51% u ukupnom uvozu ppp RH.
- ❑ U odnosu na 2016. evidentno je značajno povećanje trgovine između Hrvatske i Ukrajine. Ukupna trgovina je tada iznosila 48,5 milijuna €.

Sklapanje sporazuma EU-a u tijeku Indija

- ❑ EU i Indija su 27.01.2026. zaključili pregovore o sporazumu o slobodnoj trgovini.
- ❑ U tijeku je pravna revizija i prijevod teksta, procedure koje omogućuju potpisivanje sporazuma, a primjena sporazuma nakon ratifikacije u stranama.
- ❑ Procjena: rast EU godišnjeg izvoza robe u Indiju je do 107,6% do 2032. te se uštede na carinama za europske izvoznike procjenjuju do 4 mlrd € godišnje

Sklapanje sporazuma EU-a u tijeku Indija

Ključni sektori

- ❑ Strojevi i električna oprema: s 44%” na 0% za gotovo sve proizvode (uz fazno uvođenje, često 5-7 godina, do 10 godina ovisno o robi).
- ❑ Zrakoplovna industrija (zrakoplovi i svemirska tehnika): s 11%” na 0% za gotovo sve proizvode.
- ❑ Farmaceutika: s 11% na 0% za gotovo sve proizvode.
- ❑ Motorna vozila: postupno smanjenje s 110% na 10%, uz kvotu 250.000 vozila godišnje.

Sklapanje sporazuma EU-a u tijeku Indija

Poljoprivredni sektor

Sporazum ukida ili smanjuje često previsoke carine (u prosjeku preko 36%) na izvoz ppp iz EU-a

- Vina** - carine na vina smanjit će se sa 150% na 75% pri stupanju na snagu, a na kraju i na razine od samo 20%,
- Maslinovo ulje** - carine na maslinovo ulje smanjit će se s 45% na 0% tijekom pet godina,
- Prerađeni poljoprivredni proizvodi** (kruh i slastice) – ukidanje carina do 50%.
- Osjetljivi poljoprivredni proizvodi bit će u potpunosti zaštićeni**, jer su proizvodi poput govedine, piletine, riže i šećera isključeni iz liberalizacije.
- indijski ppp morat će poštivati stroga pravila EU-a o zdravlju i sigurnosti hrane.** EU i Indija trenutno pregovaraju o posebnom sporazumu o GI proizvodima.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

EU – SAD

Zajednička izjava srpanj 2025.

SAD

21.08.2025.: 15% carina na robu iz EU i 50% carina na čelik, aluminij i njihove derivate

24.02.2026.: dodatne ad valorem carine na robu iz EU

02.04.2026.: 100% carina na patentirane farmaceutske proizvode, krajem srpnja/rujna najava carina na medicinske pr.

20.02.2026. Vrhovni sud SAD presudio da predsjednik nema ovlasti za uvođenje carina

EU

U tijeku je donošenje dviju Uredbi kojima se ukidaju carine na industrijske proizvode i proširenje tržišta za neosjetljive ppp te neprimjeni carina uvoz jastoga i njegovih proizvoda /EP usvojio 26.03.2026./

Uredba o otklanjanju učinaka globalnih prekomjernih kapaciteta za čelik na tržištu EU radi zaštite čelika u EU/vode se trijalozu sa EP/

EU – SAD

Zajednička izjava srpanj 2025.

SAD

- SAD se obvezao da carine na farmaceutske proizvode neće prelaziti granicu od 15% i neće se odnositi na generičke proizvode
- Revizijom je uveden sustav na više razina na čelik i aluminij – promjene za proizvode koji imaju niski udio metala

EU

- EK kontinuirano nastavlja kontakte na političkoj i tehničkoj razini sa SAD
- Cilj je osiguranje stabilnosti i predvidljivosti za poslovanje
- Potreban je dogovor i usvajanje predloženih Uredbi.
- Nadzire se učinak odluka SAD-a

RH– SAD

- ❑ Ukupna trgovina: 1,5 milijardi € i udio je od 2,2% ukupnoj trgovini RH
- ❑ HR izvoz: 694,7 milijuna €
- ❑ Uvoz iz SAD: 813,9 milijuna €
- ❑ Trgovinu predstavljaju industrijski proizvodi

RH– SAD

- Izvoz: medicinski i farmaceutski proizvodi, električni strojevi, aparati i uređaji, razni gotovi proizvodi, specijalni i pogonski strojevi, organski kemijski proizvodi, instrumenti, ostala prijevozna sredstva, povrće i voće.
- Uvoz: zemni i industrijski plin, pogonski strojevi i uređaji, kontrolni instrumenti, željezo i čelik, industrijski strojevi, povrće i voće, kemijski proizvodi, medicinski i farmaceutski proizvodi, eterična ulja.

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

DAMPING	SUBVENCije	ZAŠTITNE MJERE
☐	☐	☐
☐ Uredba (EU) 1036/2016	☐ Uredba (EU) 1037/2016	☐ Uredba (EU) 2015/478
☐ Razlog: izvozna cijena proizvoda u EU manja od njegove uobičajene vrijednosti	☐ Razlog: evidentirana je subvencija – doprinos vlade ili javnog tijela na državnom području	☐ Razlog: Uvoz proizvoda u količini koja nanosi štetu domaćoj proizvodnji u EU
☐ Uzrokuje materijalnu štetu EU industriji koja proizvodi istovjetan proizvod	☐ Uzrokuje materijalnu štetu EU industriji koja proizvodi istovjetan proizvod	☐ Uzrokuje materijalnu štetu EU industriji koja proizvodi istovjetan proizvod
☐ Mjera dampinga se primjenjuje 5 godina	☐ Mjera subvencije se primjenjuje 5 godina	☐ Mjera je ograničenog trajanja, ali ne više od četiri godine
☐ Odluka se donosi na Odboru za zaštitne mehanizme	☐ Odluka se donosi na Odboru za zaštitne mehanizme	☐ Odluka se donosi na Odboru za zaštitne mjere

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

- Postupak donošenja AD/AS mjere odvija se u četiri osnovne faze:
 - *Pokretanje postupka*
 - *Ispitni postupak*
 - *Donošenje privremene mjere*
 - *Donošenje konačne mjere*

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Zahtjev za pokretanjem postupka

- Svaka fizička ili pravna osoba ili udruženje koje djeluje u ime EU industrije (**uključujući i sindikate**) može pismenim putem inicirati postupak za donošenje AD/AS mjere
- Zahtjev se podnosi Komisiji ili DČ koja zahtjev dostavlja Komisiji
- U RH nadležno tijelo je MVEP
- EK je dužna izvijestiti DČ koja je dostavila zahtjev o svim zaprimljenim prigovorima

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Zahtjev za pokretanjem postupka

- Zahtjev se podnosi u ime EU proizvođača čije je učešće u proizvodnji više od 50% ukupne proizvodnje u EU
- Istraga neće biti pokrenuta ako se pokaže da Zahtjev podržavaju proizvođači čiji je udio u ukupnoj proizvodnji u EU manji od 25%
- EK razmatra dokaze, te donosi Odluku o pokretanju/nepokretanju istrage

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Zahtjev za pokretanjem postupka

Zahtjev mora sadržavati

- Naziv podnositelja zahtjeva i opis obujma i vrijednosti proizvodnje Unije istovjetnog proizvoda
- Puni opis dampinškog uvoza, naziv zemlje izvoza, naziv svih izvoznika ili stranog proizvođača
- Podatke o cijenama po kojim se dotični proizvod prodaje u zemlji izvoznici te podatke o izvoznim cijenama
- Podatke o promjeni obujma navodnog dampinškog uvoza

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Zahtjev za pokretanjem postupka

Rokovi:

- EK će u roku od 45 dana od zaprimanja cjelovitog Zahtjeva pokrenuti ispitni postupak
- Zainteresiranim stranama dostavlja se upitnik - 30 dana rok za dostavu odgovora
- Ispitni postupak za AD treba završiti u roku od 12 mjeseci - najkasnije u roku od 15 mjeseci
- Ispitni postupak za AS treba završiti u roku od 13 mjeseci

Privremena AD mjera može se uvesti najranije u roku od 60 dana od pokretanja postupka, uobičajeno nakon 7 mjeseci, odnosno najkasnije 8 mjeseci od pokretanja postupka (AD priv. mjere uvode se na 6-9 mj. / AS na 4 mj.)

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Odbor za trgovinske zaštitne mehanizme – donošenje mjere

Provodi se postupak u skladu s Uredbom (EZ) 182/2011 -
komitologija

Uloga Odbora je da pomaže EK u procesu donošenja/ne
donošenja mjera, iniciranja istrage i dopunama i produženjima
primjene AD/AS mjera

Odluke se donose kvalificiranom većinom u savjetodavnom i
ispitnom postupku

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Odbor za trgovinske zaštitne mehanizme – donošenje mjere

Odluke se donose **kvalificiranom većinom**:

- Prijedlog se donosi - ako kvalificirana većina (**55%** država članica koje predstavljaju najmanje **65%** ukupnog stanovništva EU-a) glasa za predloženi provedbeni akt
- Prijedlog se odbacuje - ako kvalificirana većina glasa protiv predloženog akta
- ako nema kvalificirane većine za ili protiv predloženog akta, Komisija ga može donijeti ili podnijeti novu izmijenjenu verziju

(RH sudjeluje s 0,86% u ukupnoj populaciji, dok Njemačka s 18,47%, Francuska s 15,18%, Italija s 13,19% itd.)

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Odbor za trgovinske zaštitne mehanizme – donošenje mjere

Kada Odbor **nije donio mišljenje** - ako se smatra da je provedbeni akt potreban, EK može podnijeti izmijenjenu verziju tog akta istom odboru u roku od dva mjeseca od glasovanja ili podnijeti nacrt provedbenog akta **žalbenom odboru** na daljnje razmatranje u roku od mjesec dana od glasovanja:

- **Pozitivno** mišljenje žalbenog odbora - Komisija donosi provedbeni akt.
- Kada **mišljenje nije dano** - Komisija može donijeti provedbeni akt.
- **Negativno** mišljenje žalbenog odbora - Komisija ne donosi provedbeni akt

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

Odbor za trgovinske zaštitne mehanizme – donošenje mjere

- RH pripada liberalnoj grupi država članica (**likeminded**)
 - SE, NL, IE, FI, LV, EE, MT, CY, CZ
 - Uključujući i: DE, AT, SI, BE, LU i DK
 - 16 DČ, 51% populacije
 - Liberalna grupa država članica zalaže se za odmjerenu primjenu trgovinskih zaštitnih mehanizama i primjenu pravila niže pristojbe (LDR)
- Protekcionisti (**openminded**): FR, IT, ES, PT, EL, PL, LT, HU, SK, BG, RO
 - 11 DČ, 49% populacije
 - podržavaju snažniju primjenu trgovinskih zaštitnih mehanizama

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

- ❑ Krajem 2024. primjena 192 mjera
- ❑ Pokrenute su 33 nove istrage
- ❑ Cilj: zaštita radnih mjesta u EU – zaštita 115 tisuća radnih mjesta
- ❑ Treće zemlje su prema EU pokrenula 34 postupka

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

...druga strana AD i AS mjera, primjer EU tvrtke

Tvrtka **Jupiter Bach** je vodeći svjetski proizvođač **kompozitnih kućišta za vjetroturbine**, posluje u šest zemalja.

Ključna sirovina je **Stakloplastika koja se uvozi iz Kine** – predstavlja ~50% izravnih troškova materijala

67,4%

Visoka AD uvozna carina EU-a na stakloplastiku

Unatoč tome što Kina drži ~70% globalnog proizvodnog kapaciteta i bitna je za EU.

2,7%

Carina na uvoz gotovih dijelova u EU
Isti materijal prerađuje se u kompozitne dijelove u Kini,

Trenutna carinska struktura **potiče premještanje proizvodnje visoke vrijednosti** i radnih mjesta u Kinu, Indiju i druge zemlje izvan EU, potkopavajući industrijsku bazu Europe.

ČELIK – od zaštitnih mjera do „zaštitnih mjera”

- ❑ Čelik je strateški materijal za europsko gospodarstvo, nužan za **zelenu tranziciju, infrastrukturne projekte, energetiku, promet i obrambenu industriju.**
- ❑ **EU je treći najveći proizvođač čelika u svijetu**
- ❑ 300.000 izravno zaposlenih
- ❑ Približno **2,5 milijuna radnih mjesta posredno su povezana sa sektorom čelika**

ČELIK – od zaštitnih mjera do „zaštitnih mjera”

- ❑ Danas, europsko tržište čelika bilježi pad proizvodnje i gubitak konkurentnosti
- ❑ **Uzrok:**
 - ❑ svjetski višak kapaciteta procjenjuje se na više od 600 milijuna tona (pet puta više od godišnje potražnje u Europskoj uniji)
 - ❑ OECD predviđa daljnji rast do 721 milijun tona do 2027. godine.
 - ❑ Mjere drugih zemalja – preusmjeravanje trgovine na EU
- ❑ **Posljedice:**
 - ❑ Od 2008. godine izgubljeno je gotovo 100.000 radnih mjesta
 - ❑ Od 2018. zatvoreno ili smanjeno više od 30 milijuna tona proizvodnih kapaciteta

ČELIK – od zaštitnih mjera do „zaštitnih mjera”

- ❑ EU zaštitne mjere na čelik (safeguards) primjenjuju se od 2018., a istječu 30. lipnja 2026, Uredba (EU) 2019/159 - prema WTO Sporazumu o zaštitnim mjerama zaštitne mjere se mogu primjenjivati maksimalno 8 godina
- ❑ Komisija je u listopadu 2025. predstavila novi instrument za čelik s ciljem ublažavanja negativnih trgovinskih učinaka globalnih prekapacitiranosti na tržištu čelika Europske unije
- ❑ 13. travnja 2026. postignut je dogovor na međuinstitucionalnoj razini u EU
- ❑ **Novi instrument bi trebao stupiti na snagu 1. srpnja 2026.**
- ❑ Paralelno s donošenjem ove Uredbe, Komisija je pokrenula pregovore s trećim zemljama na temelju čl. 28. GATT-a (WTO) - zadnji puta pregovori su vođeni zbog Brexita.

ČELIK – od zaštitnih mjera do „zaštitnih mjera”

Glavne značajke novog instrumenta:

- Uspostava carinskih kvota (TRQ) na uvoz čelika iz trećih zemalja
- 50% carina na uvoz izvan kvote
- Ukupna kvota postavljena je na 18,3 mil. tona godišnje (-47% u odnosu na dostupnu kvotu u 2024.)
- Izuzeće je predviđeno samo za EGP zemlje (Norveška, Island, Lihtenštajn)
- Obveza dokazivanja zemlje „taljenja i lijevanja“ (“Melt & pour”)
- cilj je spriječiti da čelik iz zemalja koje doprinose globalnoj prekapacitiranosti uđe na tržište EU nakon dodatne prerade u trećim zemljama.

Opći sustav carinskih povlastica/GSP

- ❑ Mjera trgovinske politike EU koja odobrava uvoz iz više od 60 zemalja u svijetu uz smanjene ili nulte stope carine
- ❑ Provodi se sukladno Uredbi (EU) 2023/2663
- ❑ Od 01. siječnja 2027. očekuje se primjena nove GSP Uredbe sa promjenama:
 - ❑ Brže aktiviranje mjera zaštite uslijed značajnog uvoza u EU
 - ❑ Povećanje broja međunarodnih konvencija u dijelu ljudskih i radnih prava te zaštite okoliša i načela upravljanja \Rightarrow primjena na zemlje korisnice

Opći sustav carinskih povlastica/GSP

- ❑ Uključivanje readmisije/obveze zemalja korisnica o povratku svojih građana kao mjeru kojom EU ukida carinske povlastice
- ❑ Uključivanje riže u automatske zaštitne mjere EK:
 - ❑ EK će kroz provedbeni akt propisati prosječan uvoz riže za svaku zemlju korisnicu koji je rezultat 10-godišnjeg uvoza
 - ❑ ukoliko uvoz iz zemalja premaši 45% propisanih količina uvode se carinske kvote
 - ❑ unutar carinske kvote neće biti carina, a izvan primjena MFN carina

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Informacije o uvjetima na trećim tržištima
ACCESS2MARKETS

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Uprava za gospodarske poslove i razvojnu suradnju

Sektor za trgovinsku i investicijsku politiku

gospodarstvo.razvoj@mvep.hr

trgovina.investicije@mvep.hr